

แนวทางเวชปฏิบัติการดูแลรักษาทางการแพทย์แผนไทยบรรเทาอาการปวด

คบสอ.บึงนาราง ปี ๒๕๖๑

คำจำกัดความ:

“อาการปวด” หมายถึง อาการปวดกล้ามเนื้อ เส้นเอ็น และข้อต่อ เนื่องจากอายุ พฤติกรรมหรือความเครียด ที่ไม่มีลักษณะของกระดูกผิดรูป กระดูกหัก กระดูกทับเส้นประสาท หรืออาการปวดจากโรคประจำตัว เช่น โรครูมาตอฟ์ หรือ โรคเก้าอี้

“โรคมังสัพกการ” หมายถึง อาการปวดกล้ามเนื้อ อาจมีอาการบวมอักเสบ ร่วมด้วย ได้แก่ โรคลมปลายปีตคาด(กล้ามเนื้อแข็งเกร็ง) โรคลมลามอง(กล้ามเนื้ออักเสบ) โรคลมจับโป่ง(ปวดตามข้อ) โรคลมปราบ(กล้ามเนื้อรีบ)

“โรคคนหารุพกการ” หมายถึง อาการปวด ตึง เส้นเอ็น อาจมีอาการชาร่วมด้วย

ข้อห้าม

๑. กรณีมีไข้สูงเกินกว่า ๓๘.๕ องศาเซลเซียส หรือโรคติดเชื้อเฉียบพลัน
๒. บริเวณที่มีกระดูกแตก หัก ปริ ร้าวที่ยังไม่ติดตื้อ
๓. โรคหัวใจ ความดันโลหิตสูง เบาหวาน ที่ยังควบคุมอาการให้เป็นปกติไม่ได้ ความดันโลหิตสูงที่มีค่า systolic pressure (ตัวบน) สูงกว่าหรือเท่ากับ ๑๖๐ mmHg และ diastolic pressure (ตัวล่าง) สูงกว่าหรือเท่ากับ ๑๐๐ mmHg ที่มีอาการหน้ามืดใจสั่น ปวดศีรษะ หรือคลื่นไส้อาเจียน
๔. บริเวณที่เป็นแผลเปิด หรือแผลเรื้อรัง หรือบริเวณที่มีรอยโรคผิวนังที่สามารถติดต่อได้
๕. โรคติดต่อในระยะที่มีการแพร่เชื้อ
๖. บริเวณที่มีการบาดเจ็บภายใน ๔ ชั่วโมง
๗. บริเวณที่เป็นมะเร็ง
๘. บริเวณที่ผ่าตัดภายในระยะเวลา ๑ เดือน
๙. บริเวณหลอดเลือดด าอักเสบ(Deep Vein Thrombosis (DVT))
๑๐. กระดูกพรุนrun แรง
๑๑. บริเวณที่ป ลูกถ่ายผิวนัง

ข้อควรระวัง

๑. หญิงมีครรภ์
๒. ผู้สูงอายุและเด็ก
๓. ผู้ที่รับประทานอาหารอิ่มใหม่ๆ (ไม่เกิน ๓๐ นาที)
๔. สภาพเว็บข้อต่อหลวม กระดูกพรุน กระดูกบาง
๕. ใส่ວัยวะมเทียม
๖. ผู้ป่วยมีโรคประจำตัว เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง
๗. กรณีโรคหลอดเลือด เช่น หลอดเลือดโป่ง หลอดเลือดดำอักเสบ หลอดเลือดแข็งตัว เป็นต้น
๘. กระดูกพรุน
๙. มีความผิดปกติในการแข็งตัวของเลือด หรืออยู่ระหว่างการได้รับยาละลายน้ำเลือด
๑๐. ผู้ที่แพ้ก ง่าย

เกณฑ์การคัดกรองเข้ารับการรักษาทางการแพทย์แผนไทยบรรเทาอาการปวด

ข้อที่	อาการ/อาการแสดง	ใช่	ไม่ใช่
๑	ปวดกล้ามเนื้อ		
๒	ปวดขณะเคลื่อนไหว หรือมีข้อจำกัดในการเคลื่อนไหวร่างกาย		
๓	มีอาการชาร่วมด้วย หรือมีอาการเครียด		
๔	มีประวัติอุบัติเหตุในระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๗ วัน		
๕	กล้ามเนื้อบวมมากและหรือกระดูกผิดรูป		
๖	มีโรคประจำตัว โรคเบาหวาน หรือ รูมาตอยด์		
๗	มีไข้หรืออุณหภูมิมากกว่า ๓๘ องศาเซลเซียส		
๘	ความดันโลหิตมากกว่า ๑๔๐/๙๐ mmHg หรือน้อยกว่า ๙๐/๖๐ mmHg		
๙	ชีพจร มากกว่า ๑๐๐ ครั้ง/นาที หรือ น้อยกว่า ๖๐ ครั้ง/นาที		

ประเมินผล ข้อที่ ๑- ๓ ตอบ ใช่.....ข้อ ข้อที่ ๔ - ๙ ตอบ ใช่.....ข้อ
แปลผล ข้อที่ ๑- ๓ ตอบ ใช่ มากกว่าหรือเท่ากับ ๑ ข้อ ส่งผู้ป่วยเข้ารับการรักษาทางการแพทย์แผนไทย
 ข้อที่ ๔ - ๙ ตอบ ใช่ มากกว่าหรือเท่ากับ ๑ ข้อ ส่งผู้ป่วยพบแพทย์แผนปัจจุบันตามดุลยพินิจ
 เพื่อการส่งต่อ/ไม่ส่งต่อแพทย์แผนไทย

เกณฑ์การส่งต่อแพทย์แผนปัจจุบันหลังการรักษาทางการแพทย์แผนไทยบรรเทาอาการปวด

ข้อที่	อาการ/อาการแสดง	ใช่	ไม่ใช่
๑	กล้ามเนื้อมีการอักเสบเฉียบพลัน		
๒	รักษามากกว่า ๑๐ ครั้ง และอาการปวดไม่บรรเทา		
๓	มีไข้หรืออุณหภูมิมากกว่า ๓๘ องศาเซลเซียส		
๔	ความดันโลหิตมากกว่า ๑๕๐/๙๐ mmHg หลังจากนอนพัก ๓๐ นาที		
๕	ชีพจร มากกว่า ๑๐๐ ครั้ง/นาที หรือ น้อยกว่า ๖๐ ครั้ง/นาที		

ประเมินผล ข้อที่ ๑ - ๕ ตอบ ใช่..... ข้อ

แปลผล ข้อที่ ๑ - ๕ ตอบ ใช่ หากว่าหรือเท่ากับ ๑ ข้อ ส่งผู้ป่วยพบแพทย์แผนปัจจุบัน

ที่มา : ตำราแพทย์แผนโบราณทั่วไป สาขาวิชากรรม เล่ม ๑

หนังสือหัตถศิริมหามงคลแบบราชสำนัก

แบบฟอร์มเกณฑ์การคัดกรองเข้ารับการรักษาทางการแพทย์แผนไทย และ เกณฑ์การส่งต่อแพทย์แผนปัจจุบัน
หลังการรักษาทางการแพทย์แผนไทย จากโรงพยาบาลเพศารี

ลงชื่อ..... **วราณ พ.** ผู้จัดทำ
(นางสาววรรณภา น้อยเกิด)
ตำแหน่งแพทย์แผนไทย

ลงชื่อ..... ประธาน คลสอ. บึงนาราง
(นายพนม ปทุมสุติ)
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลโพทะเล
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลบึงนาราง

แนวทางเวชปฏิบัติการดูแลรักษาทางการแพทย์แผนไทยบรรเทาอาการปวด

คบสอ.บึงนาคราช ปี ๒๕๖๑

